

RALF FRIBERG

Trygga pensionerna

Ännu i början av årets globala farsot kunde direktören för Pensionsskyddscentralen Mikko Kautto andas en överraskande stark tillförsikt. Kautto noterar nog att den ekonomiska aktiviteten höll på att sjunka kraftigt. Han såg också att den industriella produktionen i Finland kunde möta ett abrupt slut.

Det var problematiskt att regeringen begränsade medborgarnas rörlighet och umgänge hårdare än någonsin efter kriget. Landets gränser stängdes. Företagen, inte minst småföretagens och serviceindustrins omsättning stryptes då kunderna uteblev. Investeringarna i näringslivet fick skrämselflicka och penningkranarna stryptes.

Mikko Kautto, en av våra ledande pensionspolitiker, såg i början av pandemin ändå ovanligt få anledningar att oroas på sikt. Pensionsbolagen var beredda på att möta en kris. Det fanns starka ekonomiska buffertar.

I marsnumret av tidskriften Kanava, ett forum för seriös politisk, ekonomisk och kulturpräglad debatt, framträdde han alltså som optimist.

Mikko Kautto betonar att vårt system förutsätter att pensionerna alltid måste utbetalas. Vid behov måste de ansvariga lösa likviditetsproblem med att höja pensionspremierna, som arbetsgivare, arbetstagare och företagare betalar.

Hos oss anser experterna att en nedskärning av arbetspensionerna egentligen inte kan komma ifråga. Det enda sättet att gå vidare vid en kris är att ändra på indexberäkningen och att höja tariffferna.

Men det ser illa ut med avkastningen av pensionsbolagens investeringar. Det är i dag inte lönsamt att investera ens långsiktigt. Den ekonomiska utvecklingen är därtill minuspräglad, samtidigt som antalet pensionstagare stiger med en ökande livslängd. Pensionsutgifterna stiger därmed. Kautto anser att pensionstagarnas intäkter är tryggade i alla fall.

– Finland har alla förutsättningar att dra försorg om att pensionerna utbetalas och att pensionssystemet fortsätter.

Det oaktat hörs nu många röster som kräver att pensionerna skall inkluderas i lösningen av den djupa ekonomiska kris som står för dörren.

Pensionstagarnas Centralförbund har all orsak att mobilisera sin vakthållning ytterligare och väcka sina medlemmar till ett beslutsamt motstånd.

PCF SVENSKA DISTRIKT

Ordförande Stig Kumlin, 0400 500 584, stig.kumlin@pp.inet.fi
Viceordförande Torsten Spring, torstenspring@hotmail.com
Sekreterare Brita Helsing, 0400 421 140, brita.helsing@anvianet.fi

PCF'S STYRELSE Rauno Kousa, ersättare Stig Kumlin
FULLMÄKTIGE Marianne Laxén, Torsten Spring och Ritva Granholm ersättare

Redaktionsråd för svenska sidan i Eläkkeensaja:
Marianne Laxén (ansvarig), Henrik Helenius och Alf-Erik Helsing

Ansvarig för hemsidan Erik Ekman
http://svenskadistriktet.elakkeensaja.fi

MÅNADENS INTERVJU

Roger Sundén blir medlem

Hur det gick till då Roger Sundén lite motvilligt anslöt sig till Vasa Pensionstagare läste du i förra numret. Av allt att döma har motviljan mot föreningsaktivitet gått över. Snarare tycker jag mig kunna spåra ett sjudande intresse. Han är med också i pensionärsklubben i Sundom. I Vasa Pensionstagare är han i dag vice ordförande och kursansvarig.

Han är 'pappa' till de populära gemensamma lunchträffarna, som liksom all annan aktivitet 'sattes på paus' p.g.a. coronaviruset. Och han är framför allt vår dataexpert som bland annat sköter föreningens Facebooksida.

Men hur kom det sig att du lärt dig så mycket om datorer? undrar jag.

– Det började med att vi via Rositas fackavdelning fick köpa en dator på avbetalning. Det måste ha varit någon gång alldeles i slutet av 1980-talet, konstaterar Roger. Sedan försökte jag lära mig hur den fungerade, tryckte på olika tangenter och såg vad som hände. Ibland var jag rädd att jag haft sönder datorn, men så illa gick det ju inte.

Vi gick också en nybörjarkurs ordnad av ABF, men det mesta har jag lärt mig enligt metoden försöka, misslyckas och ta lärdom. I början hade jag ambitionen att lära mig allt om datorer, men det är omöjligt. Det är nog ytterst få som kan det.

Det var Roger Sundén som tog initiativet till de gemensamma luncherna.

– Likadant är det med dagens bilar. Då jag började var det mycket enklare. Det handlade om brytarspetsar, tändstift och olja, om att byta och finjustera. Men i dag är allt datoriserat. Då man öppnar motorhuven förstår man ingenting. Man kan inte ens byta lamporna i strålkastarna. Vi hade ett märke – jag säger inte vilket – som det kostade 100 euro att byta strålkastarlamporna på. Man måste t.o.m. ta loss stötfångaren innan man kunde byta.

Till allt annat är Roger Sundén också engagerad i mathjälpen, som från något år tillbaka fungerar i Vasatrakten. Överbliven mat samlas in från centralsjukhuset, från skolor och mataffärer

och delas ut till behövande. Innan coronakrisen bröt ut ryckte Roger ut varje torsdagsmorgon. Som sjuttiplusare är han nu i 'avstängningsbåset'. Nu sköts verksamheten av yngre och med mindre närkontakt. Men därförinnan såg hans torsdag ut på följande sätt:

Klockan sju på morgonen åkte han iväg till centralsjukhuset med den bil som avdelats för ändamålet. I personalmatsalen hämtade han den mat som personalen förpackat och förvarade i kylan. Sedan fortsatte färden till skolan i Smedsby där han hämtade den mat de packat föregående dag, vidare till S-Market i Brändö och Piffi i Smedsby. Därefter återstod att föra den mat han samlat ihop till församlingscentret i Smedsby där maten delades ut till de behövande.

Då den rundan var avslutad kunde han åka hem, men klockan tretton var det dags för en ny utryckning, denna gång till lyceet på Kyrkoesplanaden. Där gällde det att packa ihop den överblivna maten inför följande dags utdelning.

Många andra är engagerade i mattjänsten. Enligt Roger torde ca 250 personer vara medlemmar i den förening som ordnar hjälpen. Överbliven mat ska ju tas tillvara varje dag, många olika givare finns liksom många olika utdelningsplatser. Förutom i Vasa och Smedsby utdelas mat i Kvevlax, Solf, Malax och Korsnäs.

Alf-Erik Helsing

Kort NYTT

Att åldras på 2020-talet

Tankesmedjan Agenda (som upprätthålls av Svenska Bildningsförbundet) publicerade i mars i år. en rapport om att åldras på 2020-talet, med fokus på social delaktighet, välmående och en individuell syn på varje äldre person.

Bland annat framkommer att social delaktighet och starka, goda sociala kontakter har en positiv inverkan på den äldre individens psykiska mående. Begränsade sociala nätverk är däremot klara riskfaktorer för psykisk ohälsa bland äldre.

Rapporten lyfter även upp hur vi alla åldras på vårt eget individuella sätt: vissa börjar trivas bättre i lugn och ro i sitt eget sällskap, medan andra söker en mer aktiv livsstil.

Så här uppskattar de äldre sitt eget mående, enligt färsk siffra:

- 54 % av personer över 65 år hade känt sig glada och

- lyckliga hela tiden eller största delen av tiden under den senaste månaden. (52 % bland 20–64-åringar.)
- 52 % av finländare över 65 upplevde att de hade god eller ganska god hälsa. (72 % bland 20–64-åringar.)
- 7 % av finländare över 65 upplevde att de kände sig ofrivilligt ensamma. (9 % bland 20–64-åringar.)

Rapporten är skriven av Anna K. Forsman och Johanna Nordmyr. Ole Norrback har skrivit en kommentar till innehållet om hur man kunde omsätta teorierna i praktiken. Rapporten kan läsas i sin helhet på: Agenda.fi

FN om äldre och covid-19

FN:s medlemsländer kräver i ett uttalande i maj respekt för äldres rättigheter och värdighet och förutsätter global solidaritet Det är nu tid att anta en ny FN-konvention om äldres rättigheter.

I uttalandet konstateras den ökande försummelsen och diskriminering som drabbar äldre personer nu under COVID-19-pandemin.

Uttalandet understryker äldre människors meningsfulla deltagande i samhället och vikten av att stärka internationell solidaritet och solidaritet över generationsgränserna under krisen och återhämtningsprocessen.

AGE Platform Europe välkomnar uttalandet och uttrycker sin glädje för att alla EU:s medlemsstater och EU undertecknat detta dokument.

– Vi ser fram emot att samarbeta med stats- och regeringschefer för att utveckla de rättsliga skyddsåtgärderna och mekanismerna som möjliggör ett bättre skydd och främjande av mänskliga rättigheter i alla åldrar, sa **Anne-Sophie Parent**, generalsekreterare för AGE Platform Europe.

age-platform.eu